צג: הגוזל עצים פרק תשיעי בבא קמא

הגוזל עצים. תנא דידן תנא שינוי דרבנן. וא"ת ולרבה דאית ליה אפילו שינוי החוזר לברייתו הוי דאורייתא כדפי' במרובה (לעיל דף פה: ושם) היכי משני מתניתין כדאביי לא מצי לשנויי וכרב אשי נמי לא דרב אשי מוקי לה דוקא בשינוי שאין חוזר ויש לומר דהוה משני דמתני' לרבותא נקט עצים משופים ועשאן כלים לאשמועינן דאפי' שינוי החוזר לברייתו קני וברייתא קמשמע לן דשינוי בעלמא הוי שינוי אף על פי שאין שם כלי עליהן:

עצים ועשאן כלים בוכני. דוקא שיפוי כי האי שנעשה בכך בוכני מועיל דחשיב שינוי מעשה וכן (ב) עבדיה נסרים נמי מהני אבל שיפוי שאין משאנה שמו בכך לא מהני וכן אמרינן לקמן (דף לא.) גזל דיקלא וקטליה לא קני דיקלא ועבדיה גוזי לא קני דגוזי דדיקלא מקרי אבל גוזי ועבדינהו כשורי קני מעיקרא גוזי והשתא כשורי:

לא הספיק ליתנו לו עד שצבעו. פירשתי במרובה (לעיל דף פו.):

טוואו וארגו. וא"ת אלרגו תיפוק ליה משום טוייה וי"ל מאי אריגה תיכי דכה"ג מפרש בסוף מכילתין (דף קיט:): **הא** דחווריה חווריי והא דכווריה כווריי. ותרוייהו אליבא דר"ע דחווריה חווריי אפילו לר"ש לא הוי שינוי וכווריה כווריי אפי' לרבנן הוי שינוי ורבא לא לגה לאתרא כן דקסבר כווריה כווריי לא מקרי ליבון אלא לבעיה והא דלא נקט רבי חייא בר אבין הא דנפלה נפולי הא דכווריה כווריי דהא בנפלה אפילו ר"ש מודה דלא הוי שינוי כדמוכח במילתיה דרבא יש לומר אומתא דמילתא נקט כל חד וחד דקודם סירוק עושין ניפוץ ואין משהין זה אחר זה אלא מיד מסרקין וקודם כווריה עושין מיווי והשתא בנפולי ומיווי לכ"ע לא הוי שינוי וככווי לכולי עלמא הוי שינוי וכסירוק פליגי וי"ש שכתוב בהן במילתיה דרבי חייא בר אבין הא והא רבנן ולגירי' זו לריך לומר דבמיווי נמי פליגי כמו בסרוקי ותימה למה לא העתיד תרוייהו כל"ע והא דנפלה נפולי והא דכווריה כווריי ושמא קסבר רבי חייא בר אבין דבנפולי נמי פליגי:

השתא צבעו לר"ש לא הוי שינוי. לרבא דשני הא והא כר"ש הוי מלי למיפרך מלבע אלבע: **בקלא** אילן דלא עבר. והא דמפליג בין ליבון לצביעה בצביעה גופא הו"מ לפלוגי בין עובדת לשאין עובדת אלא דעדיפא ליה לאיפלוגי בין קלא אילן לליבון דתרוייהו לא הדרי לברייתן ורבא לרבי שמעון עדיף ליבון דלא הדר מלבע דהדר ורבנן עדיף להו לבע אע"ג דהדרא לפי שהוא שינוי מרובה מליבון שהוא שינוי מועט אע"ג דלא הדר:

רבי שמעון בן יהודה הא דאמרן. תימה הא בטוואו וארגו מודה ולא פליג אלא בצבעו משום דלא חשיב ליה שינוי לפי שלא נשתנה גוף הלמר וי"ל דלאו דוקא אמרו דבר אחד אלא כלומר בשיטה אחת הן וכה"ג איכא בכמה דוכתי: ואפילו

הגוזל [ו]עצים ועשאן כלים צמר ועשאן בגדים [א]משלם כשעת הגזלה [ב]גזל פרה מעוברת וילדה רחל טעונה וגזזה משלם דמי פרה העומדת לילד ודמי רחל העומדת ליגזז [ג]גזל פרה ונתעברה אצלו וילדה רחל ונטענה אצלו וגזזה משלם כשעת הגזלה [ד]זה הכלל [ה]כל הגזלנים משלמין כשעת הגזלה: **גמ'** אמרי עצים ועשאן כלים אין שיפן לא צמר ועשאן בגדים אין ליבנן לא ורמינהי [ו]גזל עצים ושיפן אבנים וסיתתן צמר וליבנן פשתן ונקהו משלם כשעת הגזלה אמר אביי תנא דידן קתני שינוי דרבנן דהדרא וכל שכן שינוי דאורייתא עצים ועשאן כלים בעצים משופין ומאי נינהו נסרים דשינוי דהדר לברייתא הוא דאי בעי משליף להו צמר ועשאן בגדים בצמר טווי דשינוי דהדר לברייתא הוא דאי בעי סתר ליה וכל שכן שינוי דאורייתא ותנא ברא שינוי דאורייתא קתני ושינוי דרבנן לא קתני רב אשי אמר [ז]תנא דידן נמי שינוי דאורייתא קתני עצים ועשאן כלים בוכאני דהיינו שיפן צמר ועשאן בגדים נמטי דהיינו שינוי דלא הדר וליבון מי הוי שינוי ורמינהי [ח]לא הספיק ליתנו לו עד שצבעו פטור לבנו ולא צבעו חייב אמר אביי לא קשיא הא רבי שמעון הא רבנן דתניא גזזו טוואו וארגו אין מצטרף לבנו רבי שמעון אומר אין מצטרף וחכמים אומרים מצטרף רבא אמר הא והא רבי שמעון ולא קשיא [ט]הא דנפציה נפוצי הא דסרקיה סרוקי רבי חייא בר אבין אמר הא דחווריה חווריי הא דכבריה כברויי השתא [י] יש לומר צבע לרבי שמעון לא הוי שינוי ליבון הוי שינוי דתניא [יא]גזז ראשון ראשון וצבעו ראשון ראשון וטוואו ראשון ראשון וארגו אין מצטרף רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון צבעו מצטרף אמר אביי לא קשיא הא רבנן אליבא דר"ש הא ר"ש בן יהודה אליבא דר"ש רבא אמר לעולם לא פליגי רבנן עליה דרבי שמעון בן יהודה ושאני צבע הואיל ויכול להעבירו ע"י צפון וכי קתני התם לא הספיק ליתנו לו עד שצבעו פטור ואוקימנא כדברי הכל בקלא אילן דלא עבר אמר אביי ר' שמעון בן יהודה ובית שמאי ור' אליעזר בן יעקב ור"ש בן אלעזר ורבי ישמעאל כולהו סבירא להו שינוי במקומו עומד רבי שמעון בן יהודה הא דאמרן ב"ש מאי היא דתני' [יב]נתן לה חטין באתננה ועשאן סולת זיתים ועשאן שמן ענבים ועשאן יין תני חדא אסור ותניא אידך מותר ואמר רב יוסף תני גורין דמאספורק

הגוזל עליה. משלם כשעת הגזילה. דמי עליה ולמר ולין חייב להחזיר לו כלים דקני בשינוי: **ודמי רחל טעונה ליגזז.** והעודף ששוה עכשיו הולד והגיזה יותר שלו הוא דקנינהו בשינוי: **גמ'** שפוי שייך בעצים וסתיתה בחטים ושייהן לשון תיקון שמתקנן וממליקן: **ונקהו.** מן הנעורת: **משלם כשעת הגזלה.** ומתניתין אמאי נקט כלים ובגדים הא אינו מוקקים עד שיספס תחלה וכן אמר מלבנו תחילה ואחרי כן עוויהו ומשעת שפוי וליבון קנה מיד ולמה לי כולי האי: ה"ג **אמר אביי תנא דידן קני שינוי דרבנן.** עצים ועשאן כלים בעצים משופים ומאי ניהו כו': **וכ"ש שינוי דאורייתא.** כלומר להכי נקט כלים לאשמועינן דהני עצים דקתני בנסרים משופים עפקינן ועשאן תיבות וקתדרלות דהוי שינוי קל שחוזר לברייתו דאי בעי משליף ומנתק הנסרים זו מזו והרי הן נסרים כבתחילה ואפי' הכי קני וכ"ש עצים ושיפן דהוי שינוי גמור ומדאורייתא קני כדאמר במרובה (לעיל דף פו.) שינוי קונה בתיבת ותניא והשיב את הגזלה מה תלמוד לומר אשר גזל אם כעין שגזל יחזיר ואם לאו דמי בעלמא בעי לשלומי: **אמר ועשאן בגדים.** להכי לא נקט ליבנו דלא מבעי' אמר ולינבו דשינוי [יג] שאין חוזר הוא אלא אפילו גזל אמר טווי ואחרגו דהדר לברייתו דאי בעי סתר לה והוי מוטין כמעיקרא אפי' הכי קני: **נמי שינוי דאורייתא.** דלא הדר קתני דקני אבל שינוי דרבנן לא קני. ודקשיא לך מסיפוי וליבון הוא דקנה וכלים ובגדים למה לי הכי נמי קאמר: **כלים בוכאני.** לכתוב דהיינו שיפן וליבן מקיקה: **בגדים נמטי.** פלטי"ר בלע"ז דאין מלבנים אותו הלמר אבל היכא דלבנן קנייה: **נמטי.** אין הלמר חוזר עוד לברייתו להיות כל נימא ונימא בפני עלמה: **לא הספיק ליתנו.** לראשית הגז לכהן עד שצבעו: **פטור.** דקנייה בשינוי ודמים נמי לא משלם דלאו גזל גמור הוא דלא מטא לידיה: **אין מצטרף.** דתנן בשחיטת חולין [יד] ממש רחלות גוזזות כל אחת מנה ופרס חייבות בראשית הגז ובראשית הגז מהו הגוזז רחל לאחר שגזזה נותן מן הגיזה לכהן לפי מה שירלה וכלבד שתהא נתינה משוכה וקתני דאם גזז אחת [טו]ובצבעה וכן שניה וכן שלישית אין מלטרפות למנה ופרס להתחייב דקנינהו בשינוי: **נפליה.** ביד ירפי"ר בלע"ז ולא הוי שינוי כולי האי: **סרקיה.** במסרק: **דכבריה.** בגפרית להתלבן יפה: **גזז ראשון ראשון ולבנו.** לבד לו שגזז ראשון ראשון וטוואו וכל שפה כשהוא גוזז היה משנהו: **לפון.** שיו"ן אבל ליבון לא הדר לברייתו: **קלא אילן.** דומה לתכלת: **במקומו עומד.** אין זז מרשות בעלים הראשונים ואפילו נשתנה: **אסור.** למזבח: מאספורק

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ב מהלכות גזילה הלכה יב סמג לאתין סי' קנו קנו טור ש"ע ח"מ סי' שם סעיף ה:
ב ב מיי' שם הלי' ז ופי' בהשגות וכמ"מ סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שפב סעיף ח:
ג ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף ז:
ד ד מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעיף ח ופי' שם סעיף ה ופי' שנג סעיף ח:
ה ה ו מיי' שם הלי' יב סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שם סעיף ו:
ו ז מיי' פ"ו מהלכות נכנסים הלכה ו סמג עשין קמג טוש"ע יד"ד סי' שלג סעיף ג:
ז ח מיי' פ"ב מהלכות גזילה ואבידה הלי' יב סמג עשין קנו טוש"ע ח"מ סי' שם סעיף ו וע"ש:

מסורת הש"ס

(א) גמ' השתא (יש לומר). תפ"מ וכ"כ התוס' לא גרסי ליה: (ב) תוס' ד"ה עצים וכו' וכן כשורא ועבדיה נסרים:

לעזי רש"י

פלשי"ר [פלשרי"ש]. לבר. ירפי"ר. להתיר. שירי"ן [שבו"ן]. סבון.

מוסף רש"י

הגוזל עצים כו' משלם כשעת הגזלה. למר ועצים בעצמה, אבל הכלים והבגדים קנה בשינוי (תחורה ו.). לא הספיק ליתנו לו. לראשית הגז לכהן (לעיל סו.). עד שצבעו. ישראל זה (חולין קלה.). פטור. דקנייה בשינוי, דהוה ליה כמזיק מתנות כהונה לו שאבלן (שם) ואפילו דמים לא משלם, דאין כהן יכול להאמינו בדין, דיכול לומר לאחר אחנני, אבל קודם שצבעו מי שחטפו זכה בו (לעיל סו.). תנא חדא אסור. לקרבן (לעיל סה:).

הגהות הב"ח

(א) גמ' השתא (יש לומר). תפ"מ וכ"כ התוס' לא גרסי ליה: (ב) תוס' ד"ה עצים וכו' וכן כשורא ועבדיה נסרים:

(ג) לעיל סו. [תמורה ו.]. (ד) [לקמן לח:]. (ה) [בקמיס לב. לקמן קב. ב"מ מב.]. (ו) לעיל סו. [לקמן לד:] מולין קלה.. (ז) [עי' תוספות לעיל סו. ד"ה לא]. (ח) לעיל סה: [תמורה ל.]. (ט) [לקמן לה.]. (י) בס"ה עוקף: דאוריימתא. (יא) [לקמן קלה.]. (יב) [לקמן לד:] מהרש"ל].

(יג) לעיל סו. [תמורה ו.]. (יד) [לקמן לה:]. (טו) [בקמיס לב. לקמן קב. ב"מ מב.]. (טז) לעיל סו. [לקמן לד:] מולין קלה.. (יז) [עי' תוספות לעיל סו. ד"ה לא]. (יח) לעיל סה: [תמורה ל.]. (יט) [לקמן לה.]. (כ) בס"ה עוקף: דאוריימתא. (כא) [לקמן קלה.]. (כב) [לקמן לד:] מהרש"ל].

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com